

У березні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі сповільнилася до 2.3% (з 2.4% у лютому). У місячному вимірі ціни зросли на 0.8%. Споживча інфляція очікувано перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п. Утім, вона й надалі сповільнювалася суттєвіше порівняно з траєкторією прогнозу, опублікованого в Інфляційному звіті за січень 2020 року. Зростання цін стримувало декілька факторів. По-перше, суттєве здешевлення енергоносіїв на світових ринках. По-друге, відображення ефектів від торішнього зміцнення гривні. По-третє, збільшення пропозиції сирих продуктів харчування, зокрема внаслідок теплої погоди. Ці чинники переважили вплив на ціни з боку березневого послаблення гривні та ажіотажного попиту на окремі товари на тлі запровадження карантинних заходів.

Базова інфляція

Базова інфляція майже не змінилася і становила 3.1% р/р (3.0% р/р у лютому). Утім, динаміка цін за компонентами була різноспрямованою. Середній обмінний курс гривні до долара у березні 2020 року все ще був міцнішим, ніж рік тому (на 1.7%). Це й надалі позначалося на товарах, що насамперед представлені імпортом. Однак темпи падіння цін на непродовольчі товари уповільнилися до 1.9% р/р. Зокрема через послаблення гривні в березні зменшилися темпи падіння цін на одяг та взуття, електроніку, побутову техніку, автомобілі. Через цей же чинник разом із збільшенням попиту дещо швидшими темпами дорожчали медичні товари та ліки, мило, туалетний папір.

Зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки сповільнилося до 3.9% р/р. Високий врожай зернових сприяв зниженню темпів подорожчання хліба та борошняних виробів. Збільшення імпортової пропозиції зумовило уповільнення зростання цін на молочні продукти. Ціни на рис та оливкову олію були нижчими, ніж рік тому, все ще відображаючи ефект від торішнього зміцнення гривні.

Темпи зростання вартості послуг знизилися (до 9.9% р/р). Це може пояснюватися насамперед запровадженням карантинних заходів у другій половині березня. Транспортні обмеження, соціальне дистанціювання та очікування щодо ймовірного падіння доходів знизили попит на більшість послуг. Як результат, вартість послуг закладів громадського харчування, відпочинку, спорту, особистого догляду практично не змінилася за місяць, а темпи зростання в річному вимірі знизилися. Водночас через поширення коронавірусу та послаблення гривні прискорилося подорожчання у сфері страхування здоров'я.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Збереглося падіння цін на сирі продукти харчування (на 1.1% р/р). З одного боку, окремі товари в цій групі подорожчали внаслідок ажіотажного попиту населення і часткового зменшення пропозиції після запровадження карантинних заходів. Так, у березні стрімко прискорилися темпи зростання цін на гречану крупу

(75.7% р/р), часник (74.9% р/р), лимони (45.2% р/р). Крім того, прискорилися темпи зростання цін на яловичину та свинину. Збільшилися темпи зростання й цін на яблука (до 58.1% р/р), що однак пов'язано зі скорочення пропозиції. З іншого боку, ціни на овочі, зокрема й борщового набору, залишалися нижчими, ніж торік, хоча й зросли впродовж місяця. Падіння вартості кормів та нарощування внутрішнього виробництва зумовили подальше падіння цін на яйця. Ці ж фактори разом із заборонаю на ввезення до ЄС та деяких інших країн через пташиний грип (до 07 березня 2020 року) сприяли здешевленню курятини.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін сповільнилося (до 5.5% р/р). Найбільший внесок у таке сповільнення мало зниження вартості природного газу для населення (на 39.2% р/р) через врахування у тарифах нижчих цін на газ як на світовому, так і внутрішньому ринку. Дешевший газ також сприяв зниженню вартості опалення та гарячої води. Помірніше зростали ціни на алкогольні напої. Натомість прискорилося подорожчання холодного водопостачання та водовідведення і зросли тарифи на місцевий телефонний зв'язок через збільшення виробничих витрат, зокрема на оплату праці та витратні матеріали.

Зміна цін на паливо

Паливо продовжило дешевшати (на 7.7% р/р). Цьому сприяло суттєве зниження світових цін на нафту впродовж останніх місяців.

Промислова інфляція

У березні темпи падіння цін у промисловості сповільнилися (до 4.2% р/р). За місяць ІЦВ зріс на 1.8%. Це пояснюється насамперед зростанням цін на електроенергію. Так, збільшення потужностей альтернативної енергетики на тлі відносно теплої сонячної погоди призвело до стрімкого збільшення обсягів виробництва електроенергії з ВДЕ (частка ВДЕ у березні 2020 року становила 5.9%, тоді як у такий самий період 2019 року – лише 2.3%). Це призвело до зростання цін на ринку "на

добу наперед" та внутрішньодобовому ринку в березні 2020 року (на 10.1% м/м). Однак завдяки конкуренції та профіциту потужностей ціни залишалися нижчими на 15.5% порівняно з липнем 2019 року, коли було введено новий ринок електроенергії.

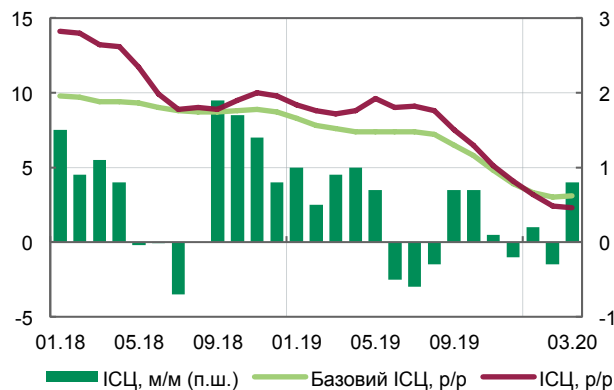
Уповільнилися темпи зниження цін у металургії (до 11.6% р/р) насамперед за рахунок зовнішніх цін (до 10.8% р/р). Дещо вищими темпами зростали ціни в текстильному виробництві, виробництві автотранспорту, а також харчовій промисловості (до 4.2% р/р). Так, через зростання експортних цін на українську олію збільшився внесок від зростання цін у виробництві олії в інфляцію харчової промисловості. Також дещо прискорилися темпи зростання цін у виробництві цукру (до 3.4% р/р) та м'ясних продуктів (до 1.9% р/р). Це серед іншого пояснюється базою порівняння минулого року та високим внутрішнім попитом на тлі запровадження карантину, а у виробництві м'яса – також

подорожчанням сировини та проблемами з логістикою. Водночас через розширення імпорту та скорочення експорту дещо сповільнилися темпи зростання цін у виробництві молочної продукції (до 7.2% р/р). Завдяки гарному врожаю зернових темпи зростання цін у виробництві хліба залишилися майже незмінними (4.7% р/р).

Завдяки подальшому зниженню світових цін на природний газ та нафту, а також теплій погоді падіння цін у добуванні цих вуглеводнів поглибилося (до 33.3% р/р). Зокрема ціни на природний газ для промисловості залишалися майже вдвічі нижчими, ніж торік, ціни в добуванні кам'яного вугілля – на 34.5% р/р. Усе це також позначилося на суміжних ланках виробничого процесу, зокрема поглибилися темпи зниження цін у хімічній промисловості (до 4.7% р/р) та у виробництві коксу та нафтопродуктів (до 20.5% р/р).

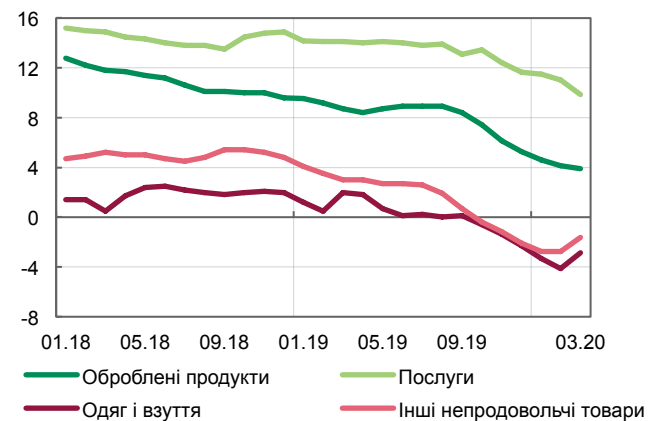
У березні 2020 року споживча інфляція сповільнилася до 2.3% р/р та перебувала нижче цільового діапазону 5% ± 1 в.п. Це зумовлено подальшим відображенням ефектів від зміцнення курсу у 2019 році, зниженням цін на енергоносії та збільшенням пропозиції сирих продуктів. Ці чинники переважили вплив з боку березневого послаблення гривні та ажіотажного попиту на окремі товари на тлі запровадження карантину

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

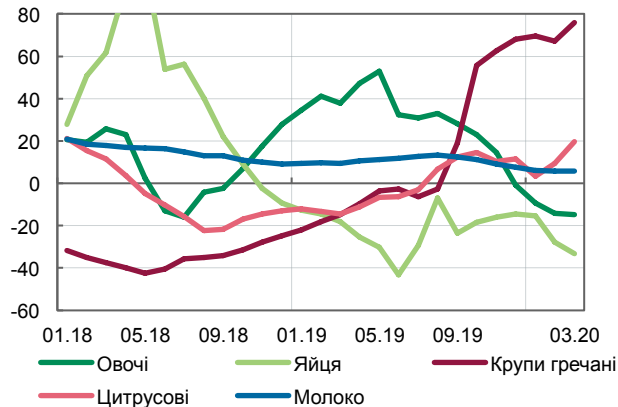
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Зростання цін на окремі харчові продукти на тлі ажіотажного попиту компенсовано сповільненням зростання цін на інші завдяки розширенню їх пропозиції

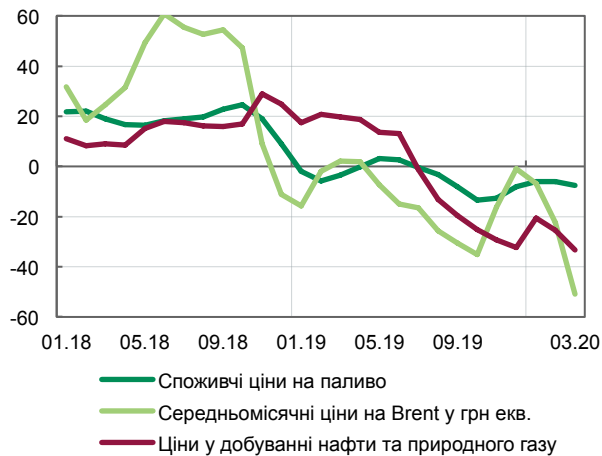
Графік 3. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Паливо продовжило дешевшати через суттєве зниження світових цін на нафту впродовж останніх місяців

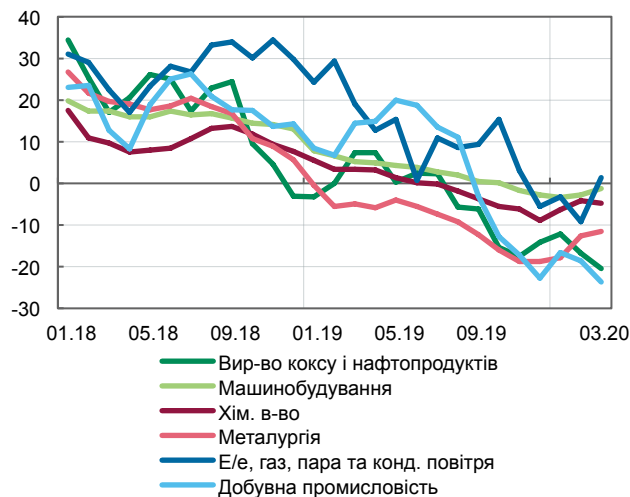
Графік 5. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

... а також цін на електроенергію. Натомість падіння цін на вуглеводні стримувало зростання промислової інфляції

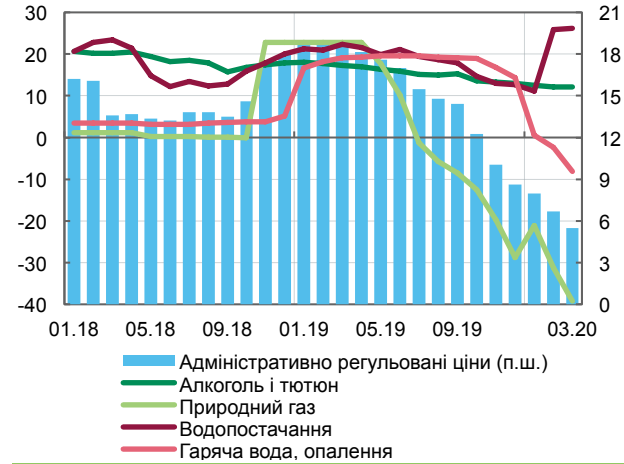
Графік 7. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін сповільнилося передусім завдяки поглибленню падіння цін на природний газ, що також позначилося на тарифах на гарячу воду та опалення

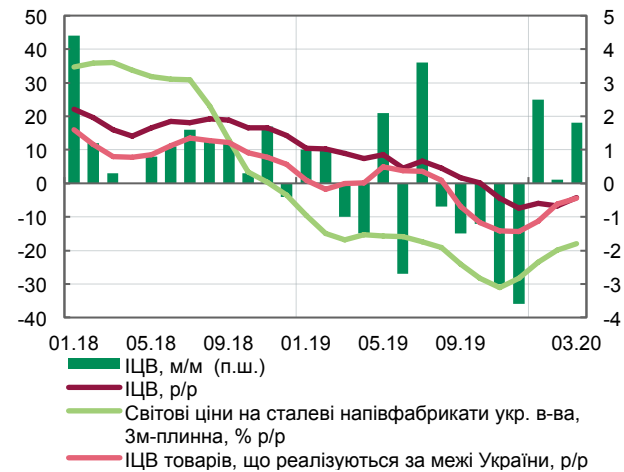
Графік 4. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

У березні 2020 року темпи падіння цін у промисловості послабилися на тлі зменшення тиску з боку цін на експортні товари, ...

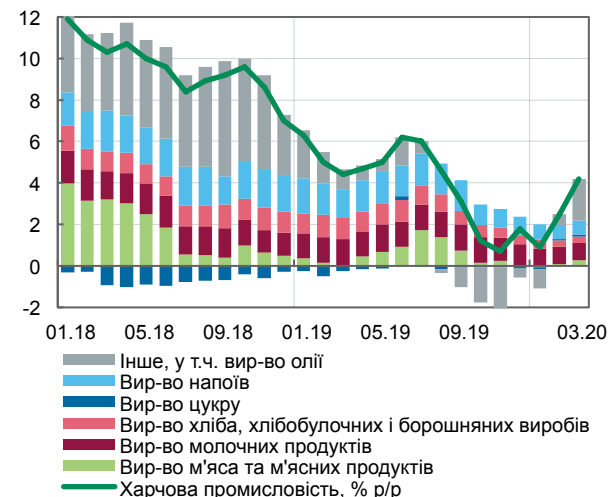
Графік 6. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін у харчовій промисловості прискорилися через вищі експортні ціни на олійні, тиск з боку внутрішнього попиту та логістичні складнощі

Графік 8. Основні компоненти річної зміни цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, в. п.

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

	Частка ІСЦ для 2020 року, %			% р/р			Березень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				січень	лютий	березень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	3.2	2.4	2.3	0.8
Базова інфляція	59.4	8.7	3.9	3.3	3.0	3.1	1.3
Небазова інфляція*	40.6	10.7	4.8	3.2	1.9	1.5	0.1
сирі продукти	19.4	3.3	3.9	1.1	-1.3	-1.0	0.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.0	18.0	8.6	8.0	6.7	5.5	-0.1
паливо	3.2	9.1	-8.2	-6.1	6.1	-7.7	-1.7
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	44.7	17.7	7.8	4.8	3.1	1.8	0.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.1	20.7	17.9	13.0	12.6	12.1	0.9
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	-2.3	-3.3	-2.8	12.8
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	5.4	10.6	10.6	-1.9	-2.8	-8.1	-2.8
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	47.5	23.7	6.9	6.6	3.4	0.3
водопостачання	0.2	20.2	19.9	12.7	11.1	26.2	2.2
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	12.3	2.6	-5.0	-2.5
природний газ	1.4	1.2	22.9	-28.7	-21.1	-39.2	-11.6
центральне опалення	1.0	3.8	5.2	14.6	0.3	-8.4	-5.4
електроенергія	1.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.2	16.7	12.9	-2.3	-1.4	-1.0	0.7
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	11.8	9.9	6.9	0.6
Освіта	1.4	14.9	13.4	13.5	13.5	13.5	0.2

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2020 року, %**			% р/р			Березень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				січень	лютий	березень	
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	-5.9	-6.8	-4.2	1.8
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.9	14.3	-22.8	-16.6	-18.6	-23.7	-4.5
Добування кам'яного вугілля	3.3	5.4	-23.6	-31.5	-34.1	-34.5	-0.9
Добування сирої нафти і природного газу	4.8	24.9	-32.3	-20.5	-25.4	-33.3	-12.2
Добування металевих руд	6.3	8.2	-21.4	-11.8	-11.3	-17.5	-1.2
Переробна промисловість	64.4	7.4	-5.7	-5.5	-3.8	-3.0	1.2
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.4	7.0	1.8	0.9	2.5	4.2	1.6
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	-12.2	-16.8	-20.5	-1.4
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.9	7.7	-8.9	-6.3	-4.2	-4.7	0.1
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.5	16.7	9.6	10.0	9.7	9.1	0.5
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.7	12.6	2.6	1.3	1.0	1.6	1.3
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.9	5.6	-18.8	-17.9	-12.6	-11.6	1.9
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	17.3	1.1	1.2	2.7	4.6	1.4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	29.8	-5.6	-3.2	-9.2	1.4	5.9

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2019 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	ВДЕ	відновлювані джерела енергії
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала